

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 45 (1649)

2019. gada 7. novembrī

Gripa un citas elpceļu infekcijas 2019. – 2020. gada sezonā

Saturs

KOPSAVILKUMS PAR 2019. GADA 44. NEDĒĻU	1
GRIPA UN CITAS ELPCEĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS.....	2
STACIONĒTI PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS	5
GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI	6
IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS.....	7
VIRUSOLOĢIJAS DATI.....	8
GRIPA PVO EIROPAS REĢIONĀ.....	9
PVO GLOBĀLĀ GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA	9
PAR GRIPAS MONITORINGU.....	10

KOPSAVILKUMS PAR 2019. GADA 44. NEDĒĻU (28.10.2019.-03.11.2019.)

Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļa) gripas intensitāte Latvijā saglabājas ļoti zema. Tiek reģistrēti sporādiski gripas gadījumi atsevišķās administratīvajās teritorijās. Pirmie gripas gadījumi ambulatorajās iestādēs šajā sezonā tika reģistrēti oktobra sākumā, kas ir vidēji par trīs nedēļām agrāk nekā parasti.

2019. gada 44. nedēļā ambulatorajās iestādēs, kas piedalās gripas monitoringā, reģistrēti divi gripas gadījumi - viens gadījums Rīgā un viens Jūrmalā. Pavisam ambulatorajās iestādēs 40.-44. nedēļā reģistrēti 12 gadījumi, kad pacientiem, kas vērsušies ambulatorajās iestādēs, klīniski noteikta gripa. Pacienti bijuši dažādās vecuma grupās.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs citu akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un pneimoniju gadījumos bija līdzīga iepriekšējo sezonu vidējiem rādītājiem šajā laika periodā. Aprēķinot uz 100 000 iedzīvotājiem, augstākā saslimstības intensitāte gan AA EI, gan pneimoniju gadījumos reģistrēta bērniem 0-4 un 5-14 gadu vecuma grupā.

Stacionārās iestādes 44. nedēļā informēja par diviem pacientiem stacionāriem ar diagnozi *gripa* (Rīgā). Kopš sezonas sākuma Rīgas stacionārās ārstniecības iestādēs stacionēti 11 pacienti: deviņi ar diagnozi *gripa* un divi ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*.

Par nāves gadījumiem saistībā ar apstiprinātu gripas infekciju šajā sezonā netika ziņots.

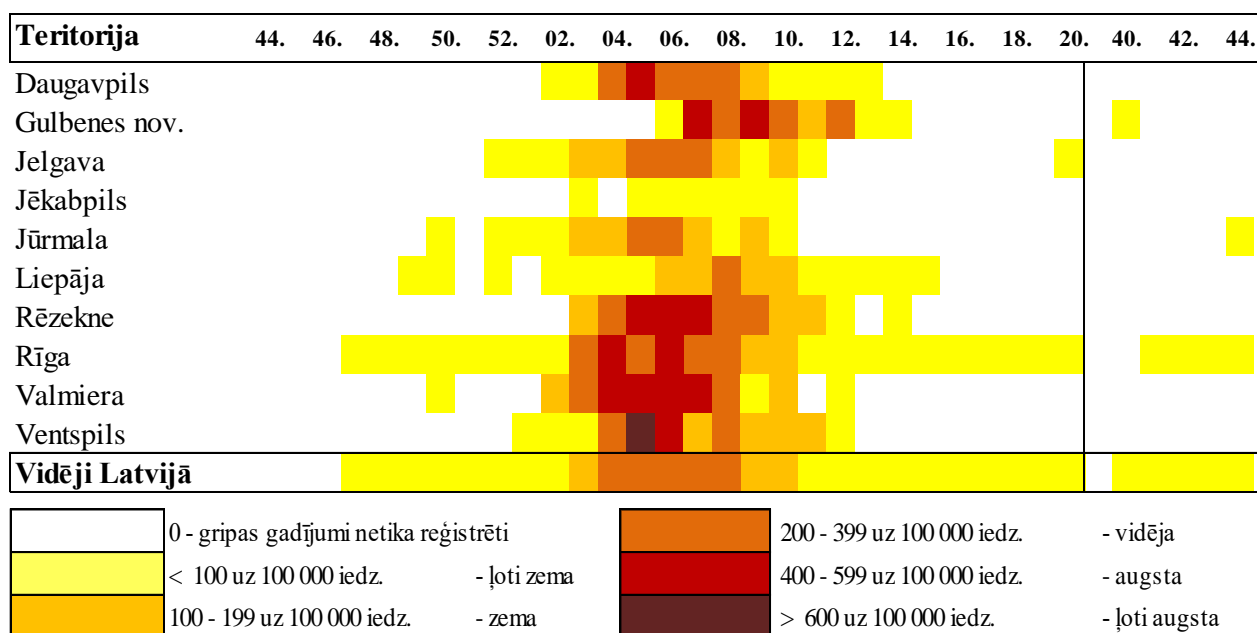
SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” Nacionālā references laboratorijā (NRL) 44. nedēļā gripas vīrusi nav noteikti. Kopš sezonas sākuma kopā noteikti deviņi *B tipa* un viens *A tipa* gripas vīruss. No citiem elpceļu vīrusiem biežāk tika noteikti rinovīrusi un adenovīrusi.

Pasaules Veselības organizācijas Eiropas reģiona valstīs (2019. gada 43. nedēļā) gripas izplatības intensitāte bijusi bāzes līmenī vai zema, kas ir raksturīgi šim laika periodam. Valstis informējušas galvenokārt par sporādisku gripas izplatību un daļā valstu gripas aktivitāte netika novērota. Kopš sezonas sākuma Eiropas gripas uzraudzības tīklā noteikti gan *A tipa* (*A/H1N1pdm* un *A/H3N2*), gan *B tipa* gripas vīrusi (*B/Yamagata* un *B/Victoria* līnija).

GRIPA UN CITAS ELPCĒĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS

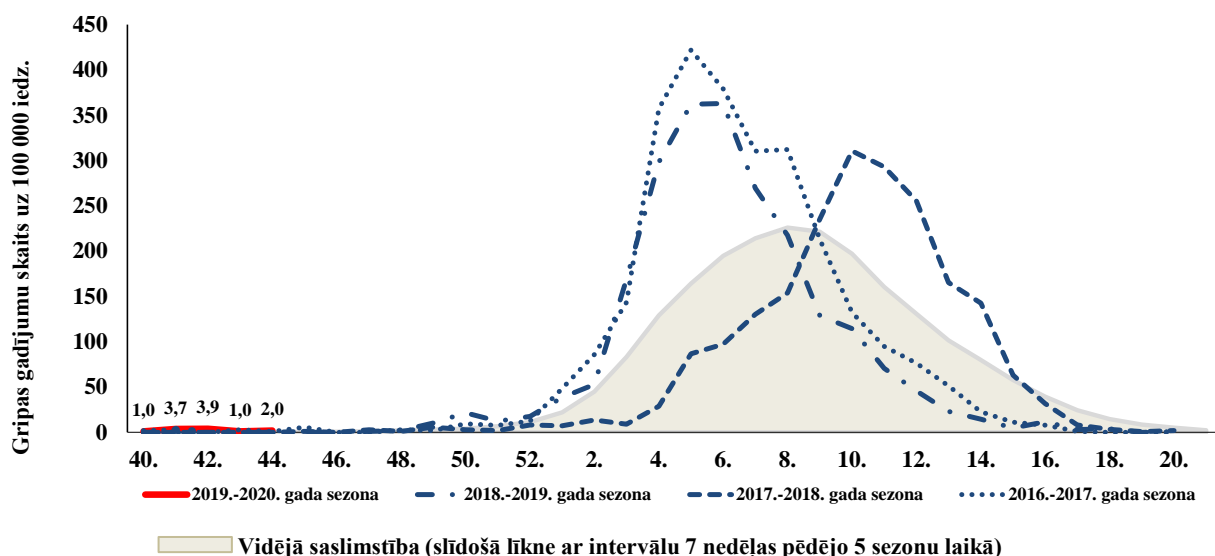
Gripa administratīvajās teritorijās 2018.-2019. un 2019.-2020. gada sezonā

Par gripas gadījumiem ambulatorajās ārstniecības iestādēs 2019.–2020. gada sezonas 40. nedēļā informēja Gulbenes novada ģimenes ārsta prakse (viens gripas gadījums), 41., 42., 43. un 44. nedēļā gripas gadījumi klīniski noteikti pacientiem, kas vērsušies Rīgas ģimenes ārstu praksēs (kopā desmit gripas gadījumi) un vienam pacientam Jūrmalā (44. nedēļā). Citās teritorijās gripas gadījumi netika reģistrēti.

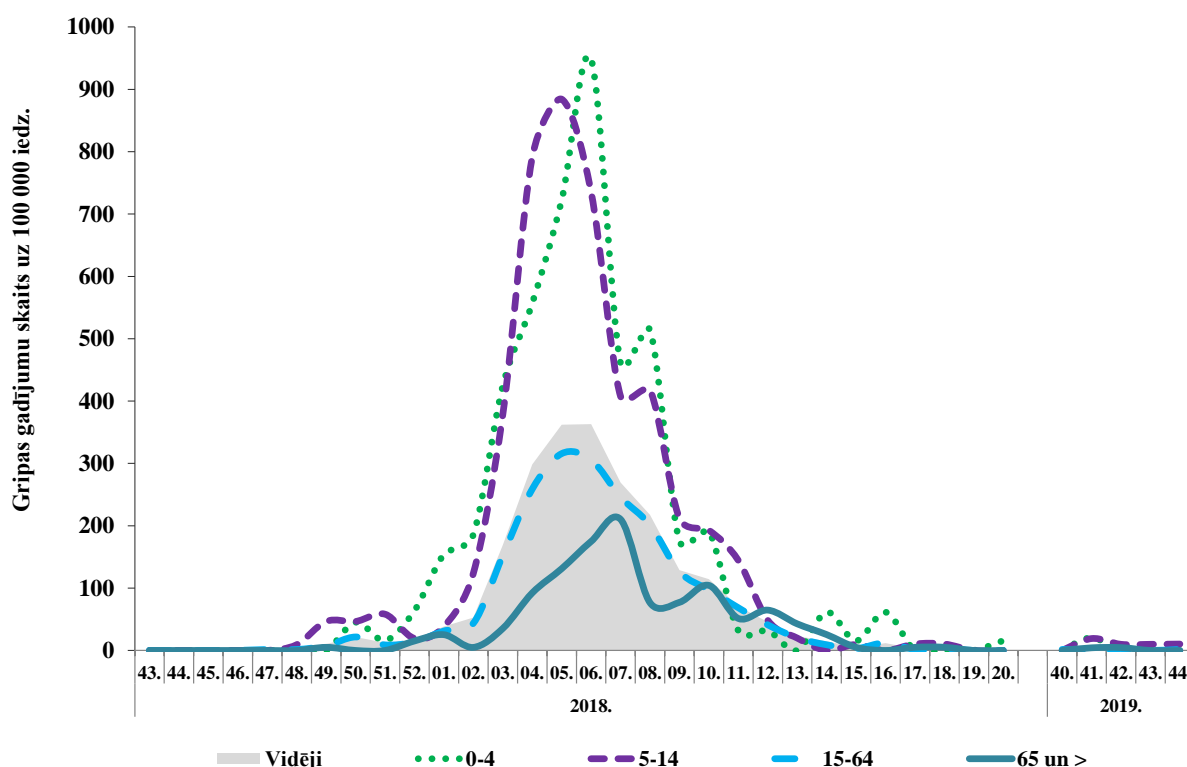
Gripas gadījumi ambulatorajās iestādēs 2019.-2020. gadā un iepriekšējās sezonās

2019. gada 44. nedēļā reģistrēti divi gripas klīniskie gadījumi, vidējā gripas intensitāte – 2,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (43. nedēļā – 1,0 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem).

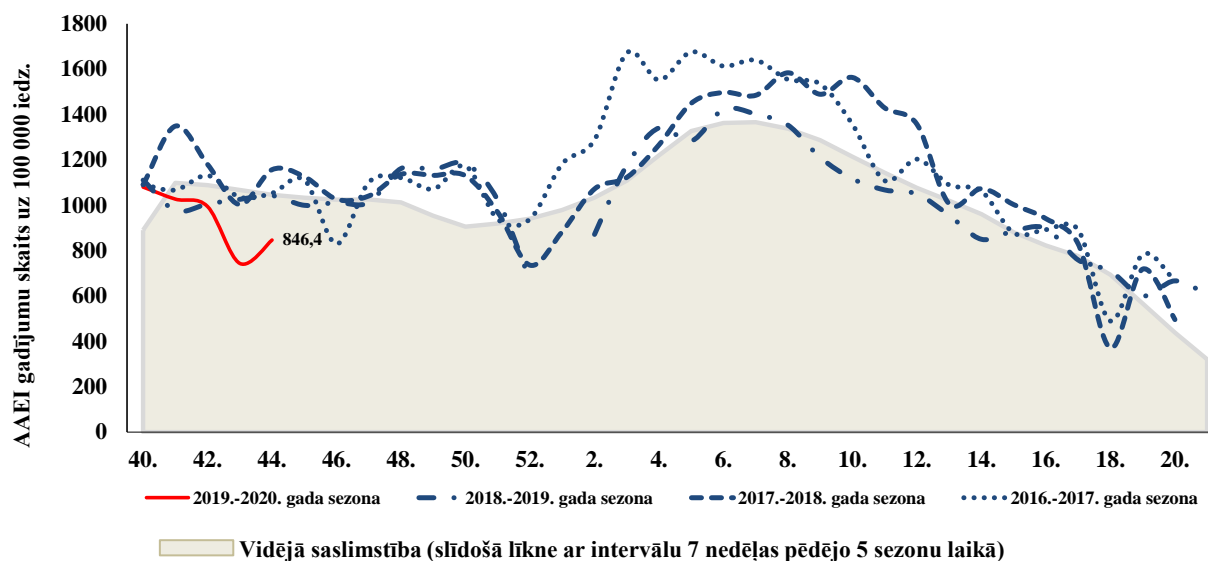
Gripa atsevišķās vecuma grupās 2018.-2019. un 2019.-2020. gada sezonā

Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļa) gripas gadījumi (12) noteikti pacientiem dažādās vecuma grupās – gan bērniem, gan pieaugušajiem.

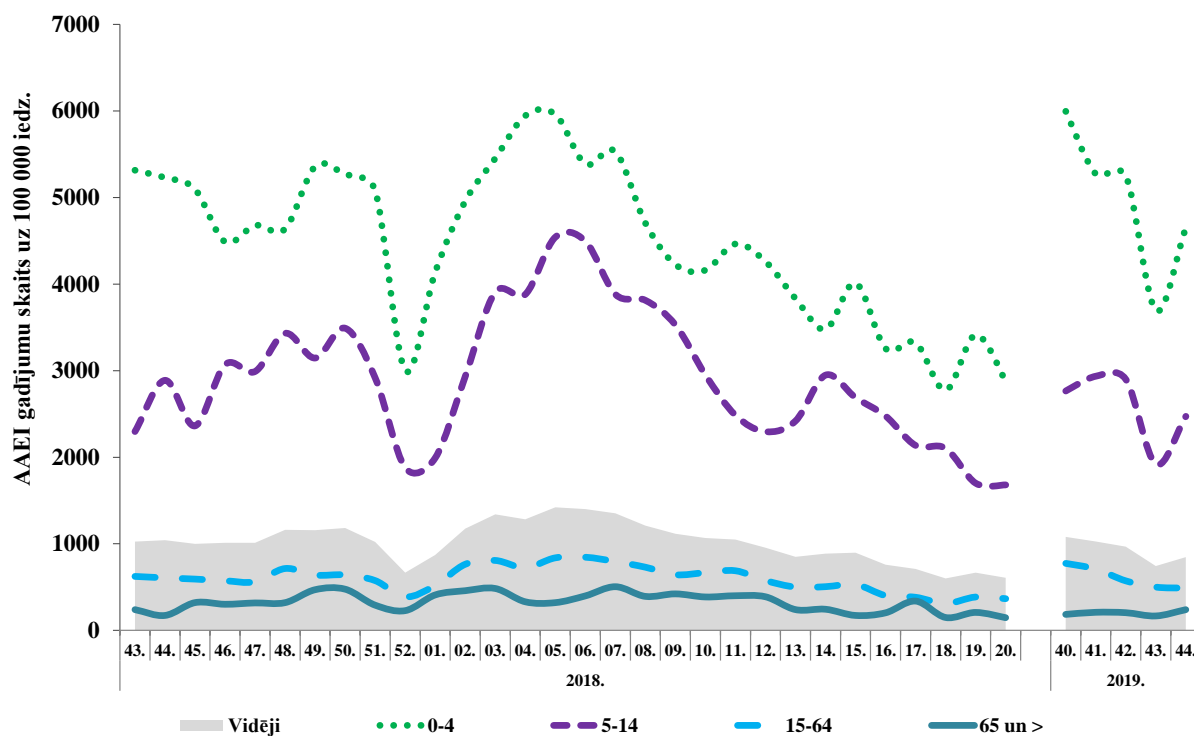
AAEI ambulatorajās iestādēs 2019.-2020. gadā un iepriekšējās sezonās

Pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos 44. nedēļā vidēji veidoja 846,4 gadījumus uz 100 000 iedzīvotājiem, kas ir vairāk nekā 43. nedēļā – 743,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

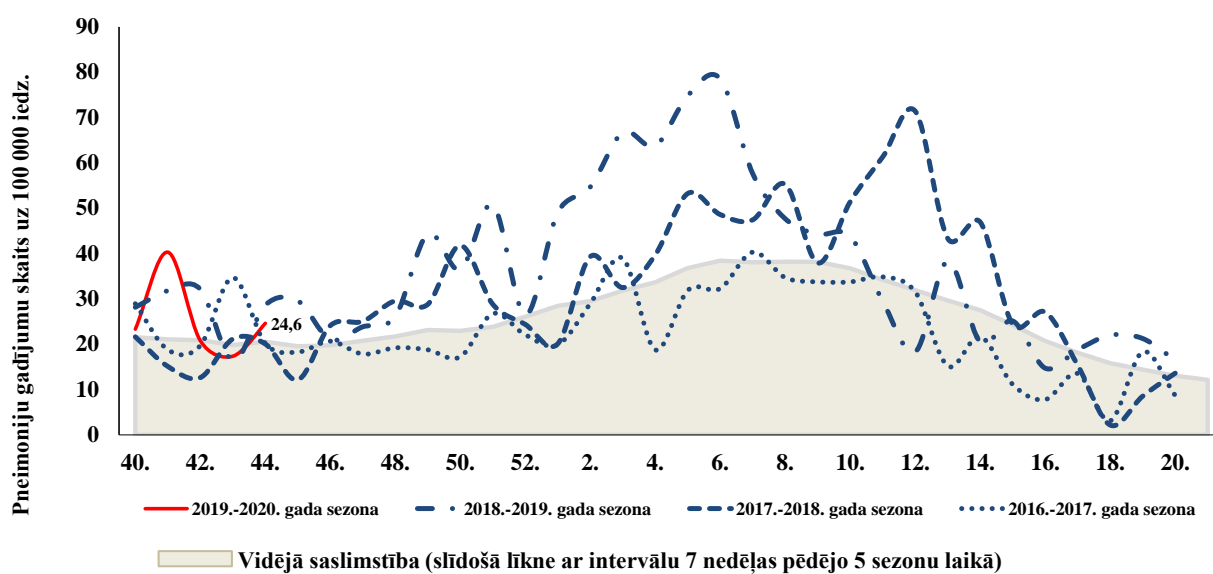
AAEI atsevišķās vecuma grupās 2018.-2019. un 2019.-2020. gada sezonā

Augstākā saslimstība ar akūtām augšējo elpceļu infekcijām tiek novērota 0–4 gadu un 5–14 gadu vecuma grupā, līdzīgi kā iepriekšējās sezonās.

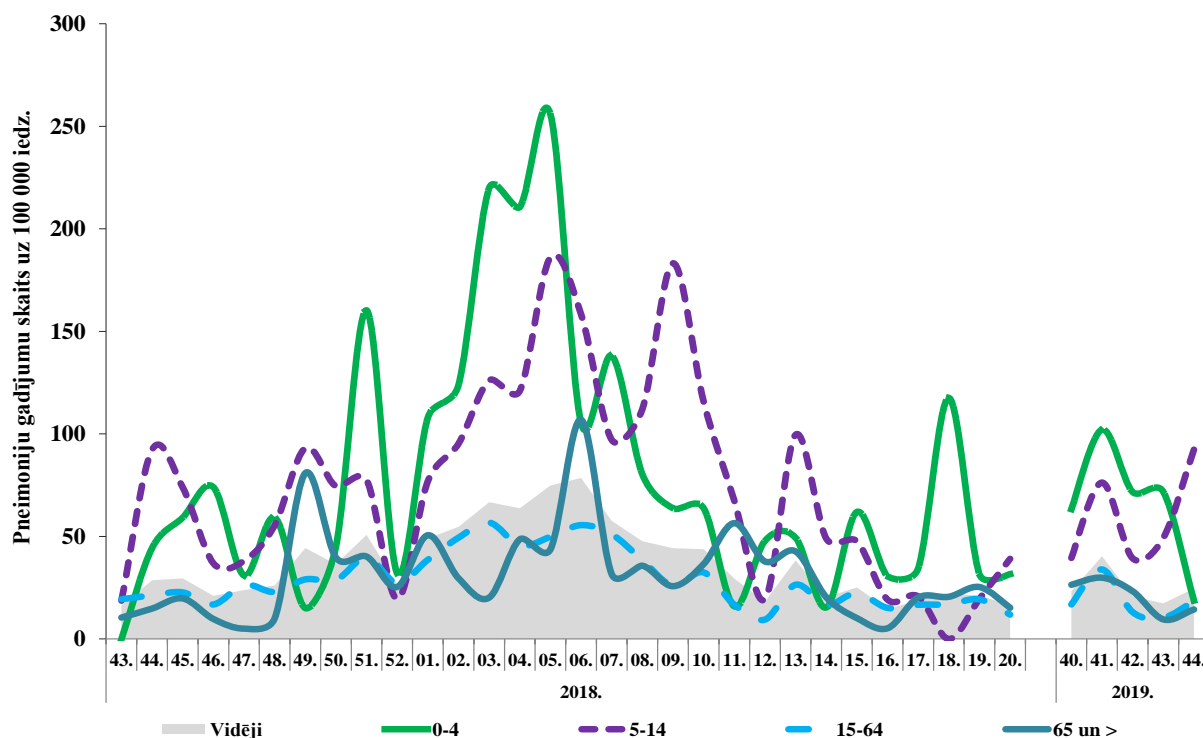
Pneimonijas ambulatorajās iestādēs 2019.-2020. gadā un iepriekšējās sezonās

Ambulatorajās iestādēs pneimonijas gadījumos 44. nedēļā vērsušies 23 pacienti – vidēji 24,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (43. – 17,3 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pneimoniju gadījumi vecuma grupās 2018.–2019. un 2019.–2020. gada sezonā

Augstāka saslimstība ar pneimonijām kopš sezona sākuma tiek novērota bērniem 0–4 un 5–14 gadu vecuma grupā.

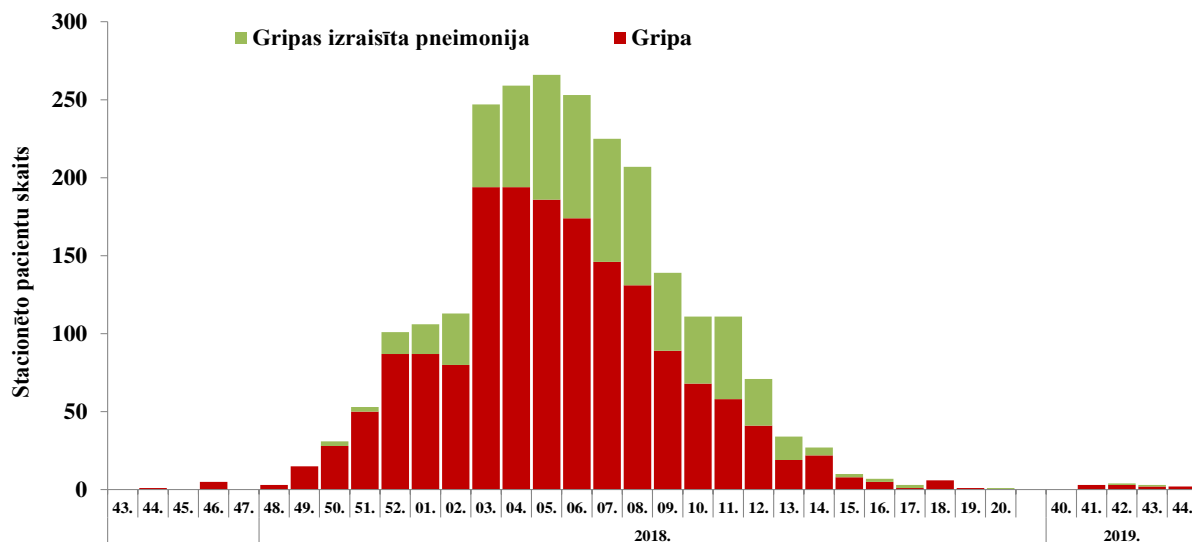

STACIONĒTI PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS

Stacionēti pacienti 2018.–2019. un 2019.–2020. gada sezonā

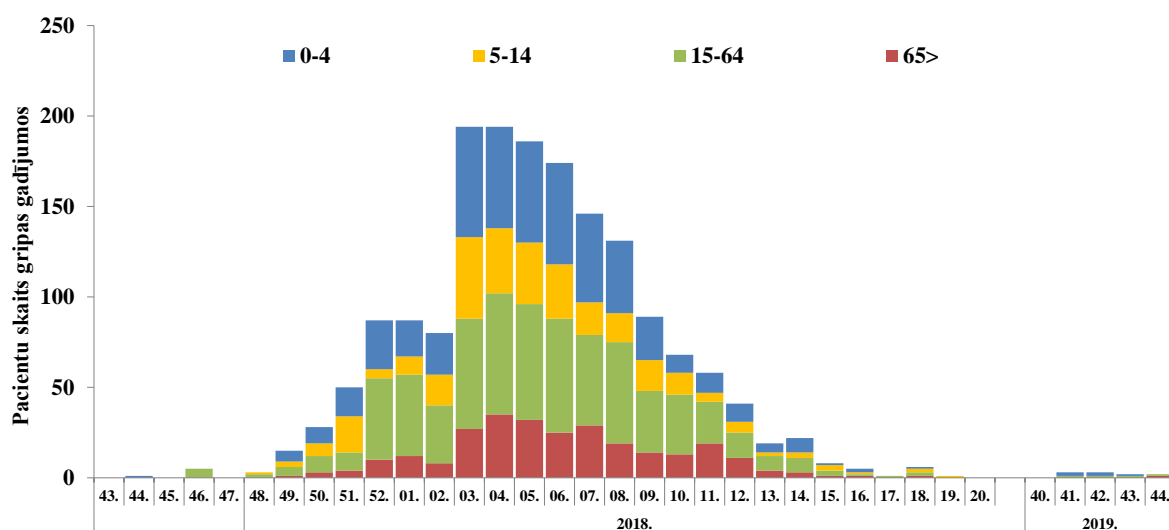
Kopš sezonas sākuma no vienpadsmit stacionārām ārstniecības iestādēm par stacionētiem pacientiem saistībā ar gripas infekciju informēja tikai Rīgas slimnīcas: par 10 pacientiem ar diagnozi *gripa* un diviem ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*; 44. nedēļā stacionēti divi pacienti ar diagnozi *gripa*.

Iepriekšējā sezonā 40.–43. nedēļā par stacionētiem pacientiem slimnīcas nav ziņojušas, 44. nedēļā bija stacionēts viens pacients.

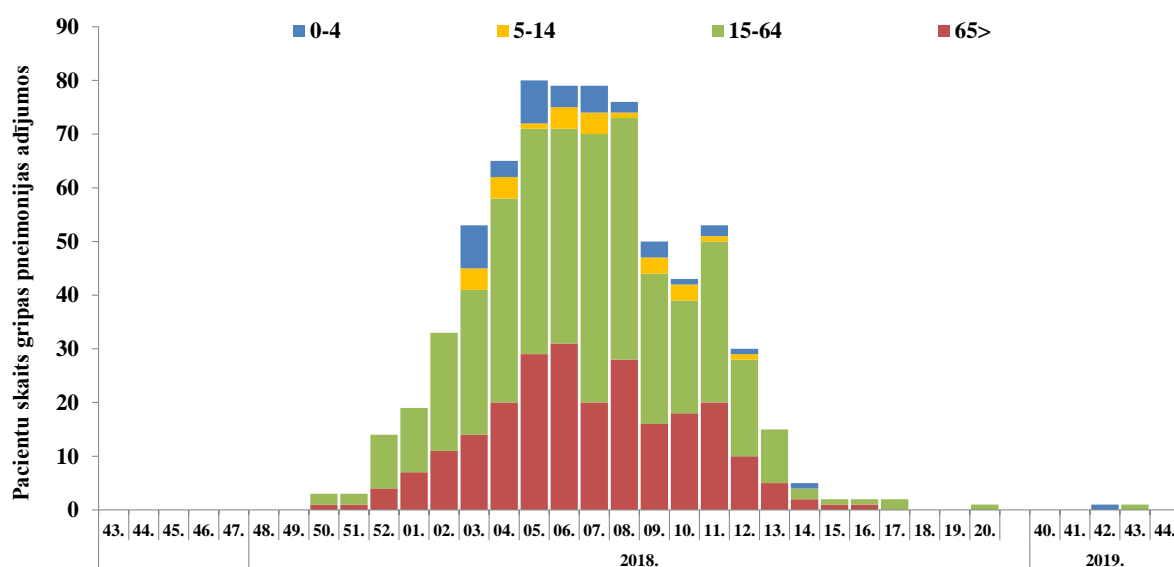
Stacionēti pacienti ar diagnozi gripa pa vecuma grupām

2019. gada 41.–44. nedēļā (Rīgā) stacionēti 10 pacienti ar diagnozi gripa: pieci pacienti 0–4 gadu, četri pacienti 15–64 gadu un viens pacients 65+ vecuma grupā.

Stacionēti pacienti ar diagnozi gripas izraisīta pneimonija pa vecuma grupām

Kopš sezonas sākuma ar gripas izraisītu pneimoniju stacionēti divi pacienti: viens 0-4 gadu un viens 15-64 gadu vecuma grupā.

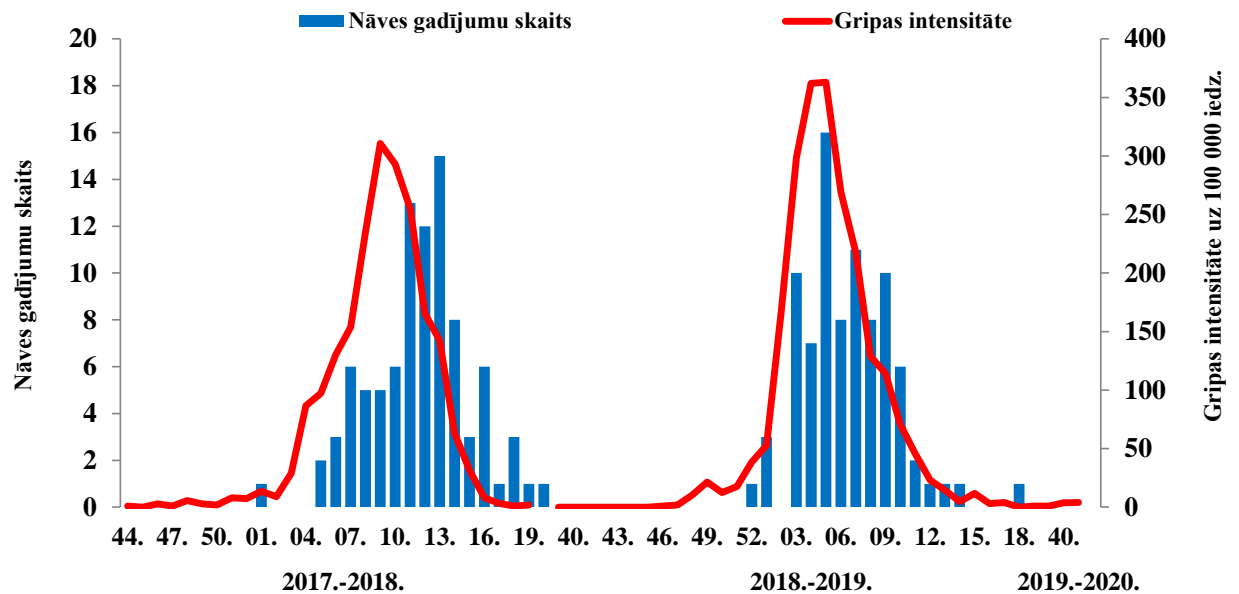

GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI

Kopš 2019.–2020. gada sezonas sākuma (40.–44. nedēļā) paziņojumi par letāliem gadījumiem netika saņemti.

Iepriekšējā 2018.–2019. gada sezonā reģistrēti 86 nāves gadījumi un 2017.–2018. gada sezonā – 91 nāves gadījums.

Gripas intensitāte un reģistrētie nāves gadījumi 2017.–2018 un 2018.–2019. gada sezonā

VISPĀRĒJĀS UN PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS

Vispārējās izglītības iestādēs 2019. gada 44. nedēļā ceturtdien skolas apmeklēja 94,3% skolēnu (43. nedēļā skolās bija brīvlaiks).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	94,4	96,1	95,2	95,8	nd	92,6	98,1	nd	90,3	93,8	94,2
41.	92,6	94,7	94,3	94,2	93,2	91,3	97,6	94,3	81,7	93,3	93,6
42.	94,6	97,0	94,0	95,3	98,7	44,3	97,8	94,1	96,0	93,4	89,9
43.	Brīvlaiks										
44.	97,9	94,7	92,8	94,4	96,3	89,1	97,3	94,6	95,3	93,3	94,3
Salīdzinājumā ar 42. nedēļu (±)	3,3	-2,4	-1,2	-0,9	-2,5	44,8	-0,5	0,5	-0,7	-0,1	4,4

Pirmsskolas izglītības iestādēs 44. nedēļā apmeklējums palielinājies par 8,8%.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto bērnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	70,5	76,7	81,5	72,9	nd	76,5	79,1	nd	75,9	72,1	73,5
41.	70,0	72,5	84,5	71,7	66,7	78,5	72,2	77,7	73,7	70,2	73,7
42.	75,5	75,0	87,8	73,2	77,0	77,0	73,9	78,0	64,2	71,3	75,1
43.	72,5	61,7	72,3	63,7	83,7	68,5	73,6	80,0	81,5	62,0	71,2
44.	78,9	76,7	78,6	76,1	88,0	80,6	75,3	90,4	70,7	73,2	79,9
Salīdzinājumā ar 43. nedēļu (±)	6,4	15,0	6,3	12,4	4,3	12,0	1,7	10,4	-10,8	11,2	8,8

VIRUSOLOĢIJAS DATI

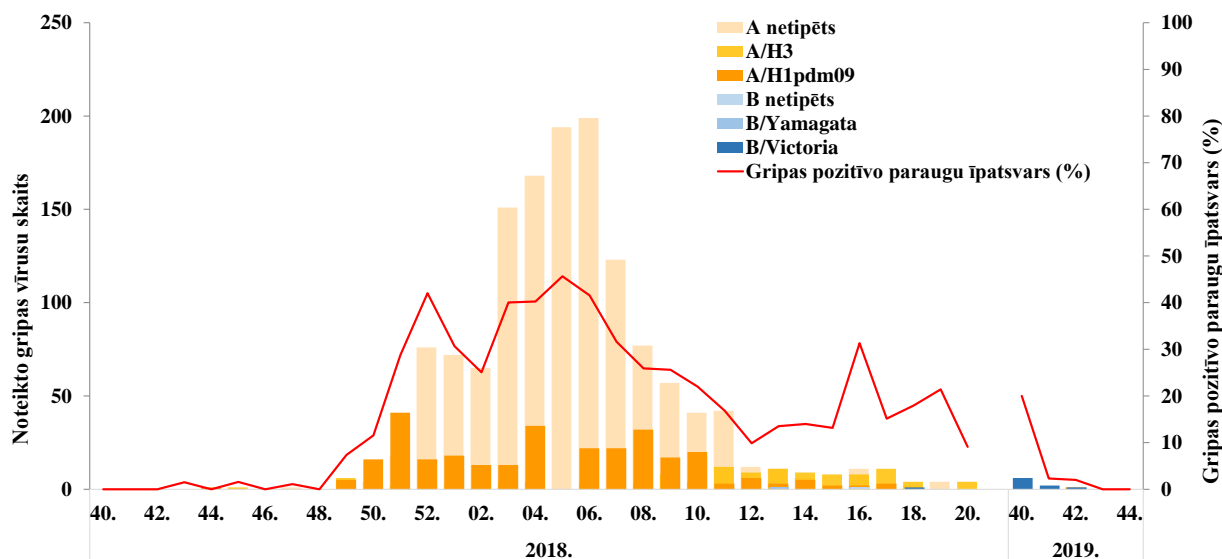
2019. gada 44. nedēļā SIA RAKUS Nacionālā referenču laboratorijā (NRL) izmeklēti 33 pacientu klīniskie paraugi, gripas vīrusi nebija noteikti. Klīniskajos paraugos noteikti dažādi elpceļu vīrusi – visvairāk rinovīrusi un adenovīrusi. Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļā) NRL kopā noteikti desmit gripas vīrusi: deviņi *B tipa* un viens *A tipa* gripas vīruss.

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	40		8	4					1	8	1	1	1	2	26	65,0	20,0	0,0
41.	43	1								11					12	27,9	2,3	0,0
42.	50		1	1					2	8				3	15	30,0	2,0	0,0
43.	43								4	5	2			2	13	30,2	0,0	0
44.	33			1					3	6	2	1		1	14	42,4	0,0	0
Kopā	209	1	9	6	0	0	0	0	10	38	5	2	1	8	80	38,3	4,8	0,0

Gripas vīrusu tipēšana 2018.–2019. un 2019.–2020. gada sezonā

Kopš sezonas sākuma (40.–44. nedēļā) kopā noteikti 10 gripas vīrusi: viens *A tipa* (tipēts kā *A/H1pdm*) un deviņi *B tipa* gripas vīrusi, kuriem noteikta *B/Victoria* -līnija.

Iepriekšējā sezonā pirmie gripas vīrusi bija noteikti 2018. gada 43. – 47. nedēļā.

Gripas vīrusu celmu identifikācija

Gripas vīrusu antiģeniskais raksturojums	2018.-2019.	2019.-2020.
<i>A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09</i> -līdzīgs vīruss	59	1
<i>A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	2	-
<i>A/Switzerland/8060/2017(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	6	-
<i>B/Colorado/06/201</i> -līdzīgs (<i>B/Victoria</i> līnijas)	-	6
Kopā	67	7

PVO EIROPAS REĢIONA GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA

43.nedēļa (21.10. -27.10.2019)

<http://flunewseurope.org/>

Visā Eiropas reģionā gripas aktivitāte bija zema. No 42 Eiropas reģiona valstīm 22 informēja par sporādisku gripas izplatību.

No izmeklētajiem paraugiem tīkla ietvaros 2,2% bija pozitīvi uz gripas vīrusiem.

Kopš sezonas sākuma (2019. gada 40. nedēļa) tīklā noteikti 30 *A tipa* un 19 *B tipa* gripas vīrusi.

No tipētiem 29 *A tipa* gripas vīrusiem 12 bija *A/H1N1pdm* un 17 *A/H3N2* apakštips; visi deviņi *B tipa* gripas vīrusi pieder *B/Victoria* līnijai.

2019. gada 43. nedēļā 22 valstis vai reģioni ziņoja EuroMOMO projektā par kopējo mirstību no visiem cēloņiem - kopējās mirstības radītāji atbilst sagaidāmajam līmenim, kas tiek novērots šajā gada laikā.

PVO GLOBĀLĀ GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA

2019. gada 28. oktobra ziņojums

https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

- Ziemeļu puslodes mērenās zonas lielākajā daļā valstu gripas aktivitāte saglabājās starpsezonu līmenī. Tomēr gripas aktivitāte turpināja pieaugt visās Arābijas pussalas valstīs.
- Karību jūras reģionā un tropiskajās Dienvidamerikas valstīs gripas aktivitāte kopumā bija zema. Centrālamerikas valstīs gripas aktivitāte palielinājās Salvadorā un Nikaragvā.
- Tropiskajā Āfrikā par paaugstinātu gripas aktivitāti ziņoja Rietumāfrika.
- Dienvidāzijā gripas aktivitāte bija zema visās valstīs.
- Dienvidaustrumu Āzijā pēdējās nedēļās ir palielinājusies gripas aktivitāte Laosas PDR un Filipīnās.
- Dienvidu puslodes mērenās joslas lielākajā daļā valstu gripas aktivitāte bija zema, lai gan Čīlē joprojām tika ziņots par *B tipa* gripas vīrusa noteikšanu.
- Visā pasaulē joprojām bija sezonālo *A tipa* gripas vīrusu lielākais īpatsvars, lai gan pēdējās nedēļās palielinājās *B tipa* gripas vīrusu īpatsvars.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 103 valstīm, apgabaliem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika posmu no 2019. gada 30. septembra līdz 2019. gada 13. oktobrim (dati no 2019. gada 10. līdz 25. 04:07:37 UTC).

PVO GISRS laboratorijas šajā laika posmā pārbaudīja vairāk nekā 102 881 paraugu. No tiem 5005 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 3030 (60,5%) bija *A tipa* un 1975 (39,5%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 595 (35,6%) bija noteikts *A(H1N1)pdm09* apakštips un 1076 (64,4%) – *A(H3N2)*. No raksturotajiem *B tipa* vīrusiem 71 (14,1%) piederēja *B-Yamagata* līnijai un 433 (85,9%) – *B-Victoria* celma līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019.–2020. gada sezonā Ziemeļu puslodē

https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_20_north/en/

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā tiks iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Kansas/14/2017 (H3N2)*-līdzīgs
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria*/2/87 līnija)

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trim minētajiem komponentiem kā ceturtais tiks iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2020. gada sezonā Dienvidu puslodē

https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2020_south/en/

2019. gada 23. – 26. septembrī Ženēvā, Šveicē notika PVO konsultatīvā sanāksme par gripas vakcīnu sastāvu 2020. gada gripas sezonai Dienvidu puslodē.

2020. gada gripas sezonā Dienvidu puslodē vakcīnas ražošanai ieteicams izmantot:

- *A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09*-līdzīgs;
- *A/SouthAustralia/34/2019(H3N2)*-līdzīgs;
- *B/Washington /02/2019*-līdzīgu (*B/Victoria*-līnija).

Četrvērtīgajām vakcīnām papildu trim minētajiem komponentiem iesaka izmantot -

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgu (*B/Yamagata*-līnija) vīrusu.

PAR GRIPAS MONITORINGU

2019.–2020. gada sezonā monitoringā ir iesaistītas 64 ģimenes ārstu prakses (ĢĀP) desmit administratīvajās teritorijās. Kopējais reģistrēto pacientu skaits - 106 727 jeb 5,6 % no Latvijas iedzīvotāju populācijas. ĢĀP sniedz datus par pacientu skaitu, kas vērsušies pēc medicīniskās palīdzības ārsta praksē gripas, AAEI un pneimoniju gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi. Pēc ĢĀP sniegtās informācijas tiek aprēķināta gripas izplatība pa teritorijām un tās intensitāte, t.sk. pa vecuma grupām.

Lai novērtētu epidēmiskās sezonas smagumu, monitoringā tika iesaistītas 11 slimnīcas visās desmit administratīvajās teritorijās. Kopējais nodaļu skaits monitoringā iekļautajās slimnīcās – 112, gultas vietu skaits – 2 935. Slimnīcas katru nedēļu informē par stacionāriem pacientiem gripas un gripas pneimonijas gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi.

Monitoringā ir iesaistītas 35 vispārējās izglītības iestādes ar kopējo reģistrēto skolēnu skaitu 19653 un 37 pirmsskolas izglītības iestādes ar reģistrēto bērnu skaitu 6 338. Izglītības iestādes sniedz iknedēļas datus par skolēnu un bērnu apmeklējumu skaitu ceturtdienās.

Virusoloģijas dati par cirkulējošiem elpceļu vīrusiem tiek saņemti no SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālās references laboratorijas (NRL). Pārskatā tiek iekļauta informācija par izmeklēto klīnisko paraugu skaitu, kas tiek izmeklēti NRL ar polimerāzes ķēdes reakcijas (PĶR) un Mutlplex metodi elpceļu vīrusu noteikšanai. NRL paraugi tiek saņemti no Rīgas stacionārajām iestādēm, kā arī no reģionālajām slimnīcām un ambulatorajām iestādēm.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova.

2019.–2020. gada AAEI un gripas monitoringa 2019. gada 44. nedēļā datus sniedza:

- 62 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 101 443 jeb 5,3% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
  - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
  - 35 vispārējās izglītības iestādes
  - 37 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) references laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.